

Valtuustoaloite / harrastustakuu - jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus

27 kaupunginvaltuutettua ovat tehneet 10.10.2016 liitteenä olevan valtuustoaloitteen harrastustakuu – jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta esittää lausuntona valtuustoaloitteeseen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle seuraavaa:

Valtuustoaloite lasten ja nuorten harrastustakuusta on ajankohtainen, kun tarkastellaan nuorisobarometrin tuloksia sekä muuta tutkimustietoa lasten ja erityisesti nuorten harrastamisen kehityksestä. Liikunnan harrastamisen positiivisista vaikutuksista terveyteen ja hyvinvointiin on tiedetty jo pitkään ja vastaavasti kulttuurin ja muun harrastamisen hyvinvointivaikutuksista saadaan tietoa lisääntyvässä määrin.

Harrastustoiminnan edistämistyötä tehdään valtion, kuntien, järjestöjen, yhdistysten ja muiden vapaaehtoistoimijoiden toimesta. Keskiössä ovat perheet ja perheiden mahdollisuudet lasten ja nuorten harrastamiseen. Keskeisenä tarkastelukohteena ovat olleet yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa. Tarkasteltaessa harrastamisen mahdollistamista olennaisia kysymyksiä ovat riittävät harrastamismahdollisuudet sekä olosuhteiden että toiminnan osalta, harrastusten saavutettavuus, tietoisuus mahdollisuuksista ja harrastamisen kustannukset.

Harrastamisen kustannuksia on tarkasteltu muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa 2016:19 Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa – painopisteenä harrastamisen hinta:

<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2016/harrastaminen.html>

Kari Puronaho on tutkimuksessaan lasten ja nuorten liikuntaharrastusten kustannuksista jakanut kustannukset välittömiin ja välillisiin kustannuksiin. Välittömiä kustannuksia ovat esimerkiksi pakolliset maksut sisältäen harrastustilojen kustannukset, ohjaus- ja kilpailutoiminnan kustannukset sekä lajiharrastukselle välttämättömät välineet ja tekstiilit. Välillisiä kustannuksia ovat matkakustannukset, virkistystoimintaan liittyvät kustannukset sekä muut sekalaiset kustannukset. (Drop - out vai throw-out? Tutkimus lasten ja nuorten liikuntaharrastusten kustannuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2014:5). Olennaista on huomioida, että kokonaiskustannukset muodostuvat useiden eri toimijoiden kustannuksista.

Kuntien keskeisin rooli on ollut huolehtia harrastusolosuhteiden tarjoamisesta kansalaistoiminnalle ja harkinnanvaraisesti tukea toimintaa avustuksin sekä osaltaan järjestää toimintaa. Kuopiossa kaupungin toimesta harrastamisen mahdollistamista toteutetaan ja kehitetään laajasti niin varhaiskasvatuksen, koulujen, nuorisopalveluiden, kansalaisopiston, liikuntapaikkojen sekä kulttuurilaitosten ja kulttuuri- ja liikunta-aktiivoinnin toimesta yhteistyössä kansalaistoiminnan kanssa. Esimerkiksi Pienet lapset liikkeelle - toimintamallilla varhaiskasvatuksessa, liikkuva koulu toimintamallilla sekä liikunta- ja kulttuuripoluilla kouluissa sekä monipuolisella liikuntaan ja kulttuuriin aktiivoin-

17.01.2017

titoiminnalla kaupunki osaltaan edistää lasten ja nuorten mahdollisuuksia löytää itselleen sopiva harrastus.

Kuopiossa harrastamiseen löytyy laaja tarjonta kaupungin, yritysten ja satojen yhdistysten tuottamia harrastusmahdollisuuksia. Keskeistä on kehittää ja mahdollistaa harrastusolosuhteiden kehittäminen lasten ja nuorten tämän päivän sekä tulevaisuuden tarpeiden mukaisesti. Tarjonnasta löytyy monipuolisia mahdollisuuksia harrastamiseen aina maksuttomista palveluista varsin korkeat maksut omaaviin harrastuksiin. Harrastusten kustannuksiin kaupunki voi osaltaan vaikuttaa omalla maksu- ja avustuspolitiikallaan, kun kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta.

Erityiseksi haasteeksi on laajassa tarjonnassa noussut viestintä harrastusmahdollisuuksista. Harrastehaku sähköinen palvelu toteutettiin Kuopiossa noin 10 vuotta sitten ja sen tehtävänä oli tuoda esille alueellista terveyttä ja hyvinvointia edistävää harrastustoimintaa. Kyseisen palvelun ylläpito lopetettiin viime vuonna osin kustannussyistä ja osin siksi, että palveluntuottajat (yhdistykset ja seura) eivät enää nähneet tarpeelliseksi päivittää Harrastehakuun omia toimintojaan, koska usealla toimijalla on käytössään omat hyvät nettisivut ym. sähköiset palvelut. Jatkossa erityinen huomio onkin kiinnitettävä sähköisten palveluiden kehittämiseen sellaisiksi, että ne vastaavat käyttäjien tarpeita. Kaikkiaan viestinnän ja palveluiden markkinoinnin kehittämisen tietoisuuden parantamiseksi ja uusien harrastajien innostamiseksi harrastusten pariin on palvelutarjonnan kehittämisen ohella keskeinen painopistealue. Kuopiossa on jo useana vuotena toteutettu muun muassa supersyysloma ja hyperhiihtoloma toimintaa sekä kehitetty kiva kesä - toimintaa ja luotu lapsille ja nuorille suunnattuja palvelutuotteita kuten liikuntahallien Liikkis – liikuntakortti kesän liikkumiseen kannustamaan. Tämän hyvinvointimarkkinoinnin kehittäminen on jo saavuttanut hyviä tuloksia, mutta edellyttää jatkuvaa toiminnan kehittämistä.

Harrastustakuu – jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus – tavoitteen saavuttaminen edellyttää kaupungin omien toimien lisäksi hyvää yhteistyötä järjestöjen, yhdistysten sekä muiden harrastusmahdollisuuksien tuottajien kanssa. Tästä hyvänä toimintamallina on ollut Seurafoorumi – yhteistoiminta Pohjois- Savon Liikunta ry:n ja liikuntaseurojen kanssa. Yhteistoiminnan tuotteena on syntynyt esimerkiksi Sporttikortti – tuote, jolla lapset pääsevät tutustumaan eri liikuntalajeihin. Yhteistoiminnan kehittäminen myös muiden harrastuspalveluiden tuottajien kanssa esimerkiksi foorumityyppisellä toiminnalla edistäisi osaltaan palveluiden kehittämistä vastaamaan entistä paremmin lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeita.

Kaikkiaan harrastamisen mahdollisuuksien tarjoamisessa kaupungilla on tärkeä rooli. Keskeistä on huolehtia osaltaan harrastusolosuhteiden kehittämistä lasten ja nuorten käyttäjätarpeita vastaaviksi sekä kehittää maksu- ja avustuspolitiikkaa ja toimintamalleja siten, että harrastustakuu – tavoite täyttyisi. Kuitenkaan kaupunki ei yksin pysty takamaan harrastusta kaikille, joten tärkeää on yhteistyössä harrastusmahdollisuuksien järjestäjien kanssa kannustaa perheitä löytämään lapsille ja nuorille läpi elämän kantavia harrastuksia.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

1 6995/2016 Valtuustoaloite

Valmistelija

Heli Norja

Sirpa Niemi

Janne Hentunen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 044 718 4000

puh. 044 718 2504

puh. 017 18 2502

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä hyvinvoinnin edistämisen johtajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

